

Ministerieel besluit houdende bescherming als monument van de parochiekerk te SPIERE-HELKIJN (Helkijn)

DE VLAAMSE MINISTER VAN BESTUURSZAKEN, BINNENLANDS BESTUUR,
INBURGERING, TOERISME EN VLAAMSE RAND

Gelet op de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, gewijzigd bij bijzondere wet van 8 augustus 1988, inzonderheid artikel 6, § 1, l, 7;

Gelet op het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001, 21 november 2003, 30 april 2004, 10 maart 2006 en 27 maart 2009;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 13 juli 2009 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse Regering, gewijzigd bij de besluiten van de Vlaamse Regering van 24 juli 2009, 4 december 2009, 6 juli 2010, 7 juli 2010, 24 september 2010, 19 november 2010, 13 mei 2011, 10 juni 2011, 9 september 2011 en 14 oktober 2011;

Gelet op het ministerieel besluit van 18 juli 2011 houdende vaststelling van een ontwerp van lijst van als monument te beschermen parochiekerk te Spiere-Helkijn;

Gelet op de behandeling van de uitgebrachte adviezen en ingediende bezwaren door Onroerend Erfgoed West-Vlaanderen op datum van 30 maart 2012, zoals voorgelegd aan de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen;

Gelet op het advies van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen van 3 mei 2012,

BESLUIT:

Artikel 1. Wordt beschermd overeenkomstig de bepalingen van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001, 21 november 2003, 30 april 2004, 10 maart 2006 en 27 maart 2009:

Wegens de historische en sociaal-culturele waarde:

- als monument

DE PAROCHIEKERK, gelegen te SPIERE-HELKIJN (Helkijn), Gemeenteplein +6

bekend ten kadaster:

SPIERE-HELKIJN, 2e afdeling, sectie B, perceelnummers 334A,335

zoals afgebakend op bijgevoegd plan.

Art. 2. Het algemeen belang dat de bescherming verantwoordt, wordt door het gezamenlijk voorkomen en de onderlinge samenhang van de volgende intrinsieke waarden gemotiveerd:

De historische, in casu architectuur-historische waarde:

- Als zijnde een gaaf bewaard voorbeeld van een kleine landelijke kerk gelegen in een typisch Vlaams landelijk dorp.
- Als zijnde een voorbeeld van een vroeg 18de-eeuwse dorpskerk getypeerd door de sobere vormtaal in contrast met het rijkere aangeklede interieur.
- Als zijnde een parochiekerk met een rijk bouwhistorisch verleden. Het huidige bedehuis werd opgericht van 1694 tot 1705 op de plaats waar voorheen een Romaans bedehuis stond. Restanten van de Romaanse kerk bleven bewaard in de westgevel met rondbogige ingang en in de twee meter dikke klokkenmuur. De zuidelijke sacristie dateert van 1686, cf. datum in sluitsteen.
- Als zijnde een bedehuis, teruggaande op een oudere Romaanse kerk. De kerk vormt als dusdanig een materiële getuige van een eeuwenoude en onafgebroken aanwezigheid van een kerk in de gemeente Helkijn, die voor het eerst wordt vermeld als "*altare de Hilcinio*" in 988.
- Als zijnde opvallend door het rijke materiaalgebruik met name Doornikse steen. Helkijn was tijdens het ancien régime een belangrijke aanvoerhaven voor Doornikse steen.
- De kerk heeft waardevol meubilair dat integraal deel uitmaakt van het interieur. Vermeldenswaardig zijn het hoofdaltaar en de zijaltaren, de biechtstoel, de preekstoel, het koergestoelte en de verschillende beelden.
- Omwille van het omringde kerkhof, met verschillende 19de-eeuwse arduinen grafstenen en gietijzeren kruisen, zie bijgevoegde lijst (bijlage I en II). Enkele 17de-eeuwse grafmonumenten bleven bewaard in de kerkmuren.
- Als zijnde een kerkhof met een uitzonderlijk groot aantal bewaarde gietijzeren kruisen, wat eerder zeldzaam is in Vlaanderen.
- Omwille van typerende ligging van de kerk op de grens van een open vlakte palend aan de Schelde. Deze ligging is typerend voor tal van bedehuizen in de Westvlaamse Scheldedorpen.

De sociaal-culturele waarde:

- Omwille van het omringend kerkhof, met verschillende 19de-eeuwse arduinen graven en 21 gietijzeren grafkruisen als getuigen van het funerair erfgoed van de hogere en lagere sociale klasse. In combinatie met de hardstenen graven, veruitwendigen de gietijzeren grafkruisen het toenmalig standenverschil binnen de maatschappij.

- Het kerkhof als zijnde een voorbeeld van een parochiaal kerkhof dat getuigt van eeuwenoude funeraire tradities in Vlaanderen.
- Als zijnde een typische dorpskerk met beeldbepalende ligging in een open landschap en die als dusdanig een baken vormt in de dorpsstructuur.

Art. 3. Met het oog op de bescherming zijn van toepassing:

De beschikkingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 november 1993 tot bepaling van de algemene voorschriften inzake instandhouding en onderhoud van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij besluit van de Vlaamse Regering van 23 juni 2006, 5 juni 2009 en 4 december 2009 en 10 juni 2011 (Belgisch Staatsblad 10 maart 1994, 22 augustus 2006, 18 september 2009, 11 januari 2010 en 2 augustus 2011).

Brussel,

17 JULI 2012

Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering,
Toerisme en Vlaamse Rand

Geert BOURGEOIS